

Samen actief voor een
rijk onderwijsaanbod

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De meldcode is de ondersteuningsroute van het primair onderwijs. Op de volgende pagina zijn de stappen verbeterde Meldcode opgenomen. In de meldcode is sprake van 'het gesprek met de cliënt'. In het primair onderwijs gaat het hier, naast het kind, ook altijd om de ouders/verzorgers. Scholen hebben de opdracht om met ouders/verzorgers te spreken over de ontwikkeling van hun kind. Als de school vermoedens heeft van belemmeringen in die ontwikkeling, wordt dat met ouders/verzorgers besproken. Dat gebeurt over het algemeen al veel eerder dan pas in stap 3. Scholen blijven ook gedurende het gehele traject in gesprek met het kind en de ouders/verzorgers. Om die reden komt 'in gesprek met ouders/verzorgers' bij elke stap in het schema terug.

N.B.: Vanuit de overheid is een app beschikbaar die gebruikt kan worden. Deze app bevat alle stappen die horen bij de meldcode en is makkelijk te downloaden via de verschillende app stores.

Stap 1: Signaleren

Signaleren van belemmeringen in de ontwikkeling van een kind en dit met ouders/verzorgers bespreken vormt een belangrijk onderdeel van de beroepshouding van leerkrachten en zorgcoördinatoren. Deze beroepshouding wordt in elk contact met de leerling en de ouders/verzorgers verondersteld. Aan het in kaart brengen van de signalen gaat vaak een 'niet pluis' gevoel vooraf. De waargenomen signalen en eventueel van ouders/verzorgers verkregen informatie vormen de basis voor verdere actie. Wat de achterliggende oorzaak is van signalen, is lang niet altijd meteen duidelijk: veel signalen kunnen wijzen op kindermishandeling, maar kunnen ook te maken hebben met andere zaken. Als de school met ouders/verzorgers in gesprek gaat over de signalen en de thuissituatie en als zij met elkaar informatie uitwisselen over de ontwikkeling van het kind, dan draagt dit bij aan verheldering, ontkrachting of bevestiging van zorgen. Later gaat het gesprek met ouders/verzorgers over te zetten vervolgstappen en uit te voeren acties.

Stap 2: Collegiale consultatie

De leerkracht bespreekt de waargenomen signalen met collega's en/of de zorgcoördinator. Dat kan de leerkracht zijn waarbij de leerling het jaar daarvoor in de klas heeft gezeten, of de leerkracht van een broertje of zusje. De zorgcoördinator kan de leerkracht adviseren of zelf observeren in de klas en zo nodig de jeugdverpleegkundige, jeugdarts of schoolmaatschappelijk werker consulteren. Ook kan de zorgcoördinator bij vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling (anoniem) advies vragen bij Veilig Thuis.

Stap 3: Gesprek met ouders/verzorgers/kind

Na het collegiaal overleg en eventueel het adviesgesprek met Veilig Thuis, volgt een gesprek met de ouders/verzorgers/kind. Omdat openheid een belangrijke grondhouding is in de verschillende vormen van communicatie en overleg met de ouders/verzorgers, wordt in het stappenplan zo snel mogelijk contact gezocht met de ouders/verzorgers om de signalen te bespreken. Soms zal het vermoeden door het gesprek worden weggenomen. Dan zijn de volgende stappen van het stappenplan niet nodig.

Worden de zorgen over de signalen door het gesprek niet weggenomen, dan worden ook de volgende stappen gezet. Heeft een leerkracht behoefte aan ondersteuning bij het voeren van het gesprek met de ouders/verzorgers, dan kan hij ook daarover advies vragen aan een collega of aan de zorgcoördinator en/of aan Veilig Thuis.

In het gesprek met de ouders/verzorgers gaat het erom dat de leerkracht:

- uitleg geeft over het doel van het gesprek;
- de signalen bespreekt, dit wil zeggen de feiten die hij heeft vastgesteld en de waarnemingen die hij heeft gedaan;
- de ouders/verzorgers uitnodigt om daarop te reageren;
- pas na deze reactie komt, zo nodig, de leerkracht met een interpretatie van wat hij heeft gezien en gehoord en wat hem in reactie daarop verteld is.

Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld en/of de kindermishandeling

Na de eerste drie stappen beschikt de leerkracht al over redelijk veel informatie: de beschrijving van de signalen die hij heeft vastgelegd, de uitkomsten van het gesprek met de ouders/verzorgers en het advies van deskundigen. In stap 4 komt het erop aan dat de leerkracht deze informatie weegt.

Deze stap vraagt van de leerkracht dat hij het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling inschat, evenals de aard en de ernst van dit geweld.

Bij twijfel over de risico's, de aard en de ernst van het geweld en bij twijfel over de vervolgstap moet altijd (opnieuw) advies worden gevraagd aan Veilig Thuis.

Afwegingsvraag bij stap 4:

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen verdere actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in het geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder na afweging 2.

Stap 5: Beslissen: Hulp organiseren of melden

Na de weging van stap 4 komt de leerkracht en/of zorgcoördinator die binnen de school verantwoordelijk is voor de beslissing over het al dan niet doen van een melding, zo nodig ondersteund door deskundigen, tot een besluit: zelf hulp organiseren of een melding doen.

Waar het bij deze afweging om gaat is dat de leerkracht en/of zorgcoördinator beoordeelt of hij zelf, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in voldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren. In alle gevallen waarin hij meent dat dit niet of maar gedeeltelijk het geval is, doet hij een melding.

Afwegingsvragen bij stap 5:

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid

A: Nee -> ga verder na afweging 3

B: Ja of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner²/ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: Nee -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: Ja -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: Nee -> melden bij Veilig Thuis

B: Ja -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem een casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of herstel van de direct betrokkenen?

A: Nee -> melden bij Veilig Thuis

B: Ja -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

¹Hierbij valt te denken aan functionarissen uit de 2^e lijnsondersteuning in de school, altijd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (dus geen docenten, wel een zorgcoördinator, een vertrouwenspersoon, een orthopedagoog, een schoolmaatschappelijk werker....)

²Betrokken functionarissen vanuit de gemeente. Per gemeente verschillend: hierbij valt te denken aan de leerplichtambtenaar, of een medewerker van buurt- of wijkteam dat betrokken is bij de school of een medewerker van de GGD/Jeugdgezondheidszorg.

³Aanbeveling: spreek een nazorgtraject af. Leg termijnen en verwachtingen vast.

Externe vertrouwenspersoon:

Mevrouw Yvonne Kamsma

Tel. 088-0931439

Mob. 06-14001672

Mail: yvonne.kamsma@ijsselgroep.nl

Bovenschoolse preventie medewerker

Mevrouw Maria Leerling

Tel. 0545-275166

Mail: maria@oponoa.nl

Figuur 1: **Stappenplan verbeterde meldcode**

